

Hlavní realizátor projektu

Projekt
DOBROVOLNÁ KOLEGIÁLNÍ PSYCHOLOGICKÁ PODPORA

Petr Veselý – vedoucí projektu, Centrum komunitní práce o.s., Ústí nad Labem
Zuzana Lešková – ředitelka o.s. Spirála – centrum krizové intervence, Ústí nad Labem
Marcela Poláčková – koordinátora projektu za Dobrovolnické centrum, Ústí nad Labem
Hana Houšková, Jiří Kučera - dobrovolníci

Autoři si v této prezentaci kladou za cíl představit záměry a cíle projektu „**Dobrovolná kolegiální psychologická podpora**“ a seznámit ostatní s prvními praktickými zkušenostmi získanými v terénu od zahájení projektu v lednu 2003. Projekt byl podpořen Nadací rozvoje občanské společnosti /NROS/ a je financován z prostředků Phare Evropské unie. Projekt je realizován Centrem komunitní práce v součinnosti s Dobrovolnickým centrem a Spirálou – centrem krizové intervence na území euroregionu Labe a trvá 12 měsíců. Projekt je postaven na činnosti 2 týmů fungujících na dobrovolnické bázi poskytujících popovodňovou pomoc v oblasti psychosociální podpory a manuální pomocné práce. Cílovou skupinu tvoří přímí i nepřímí postižení z řad sociálně slabých občanů i zástupců pomáhajících profesí /starostové obcí, záchranáři atd./.

Projekt naplňuje své cíle prostřednictvím 5ti aktivit rozdělených do tří časových etap.

V první etapě projektu jde o vytvoření týmu, proškolení a přípravu 18 dobrovolných psychosociálních poradců a 20 mladých dobrovolníků, schopných poskytovat dlouhodobou psychosociální podporu v terénu.

V druhé etapě projektu jde o využití připravených „dobrovolných psychosociálních poradců“ a připravených mladých dobrovolníků v terénu při práci se dvěma cílovými skupinami. Půjde o výjezdy do postižených oblastí, poskytování přímé psychosociální pomoci obětem povodní včetně podpory pomáhajícím profesionálům /prioritně starostům malých obcí/. Ve druhé etapě budou zároveň organizovány víkendové výjezdy dobrovolníků, kteří budou vykonávat fyzickou práci dle potřeb malých obcí a sestavení plánu pomoci s jejich starosty.

Ve třetí etapě projektu půjde o networking NNO a malých obcí a realizaci 3 širších pracovních jednání. Bude zpracována databáze nabídky NNO, dobrovolných kolegiálních psychosociálních poradců a mladých dobrovolníků. V této etapě proběhne v Ústí nad Labem konference prezentující výstupy projektu „Dobrovolníci a starostové obcí v krizových situacích – rok po té“, za účasti hostů z NNO a obcí ze SRN.

V příspěvku budou shrnuty výsledky první etapy projektu. Prostor bude věnován i aktuálním informacím o průběhu terénních prací, postřehům a ohlasu na nabízené formy pomoci. Za dobrovolnické centrum vystoupí kromě koordinátorky i dobrovolníci s autentickou zkušeností z vlastního působení v postižených oblastech.

Petr Veselý – vedoucí projektu

Průběh projektu za tým dobrovolných poradců v oblasti psychosociální podpory:

V první etapě projektu – tj. leden – únor 2003 bylo osloveno celkem 26 psychosociálních organizací (Fokus, K-centrum, Oblastní charity, Krizová centra psychologické poradny, linky důvěry apod.) v regionu tj. cca 190 pracovníků s nabídkou účasti v projektu. Z tohoto počtu se podařilo sestavit tým 13 dobrovolníků, kteří již mají zkušenosti s psychosociální prací. Tým byl směrem ke své činnosti proškolen o.s. Remedium v programu Management psychosociální pomoci při hromadných neštěstích.

Během března započala již práce terénního pracovníka – monitoring obcí – osobní kontakty se starosty s nabídkou psychosociální péče a zjišťování jednotlivých rodin, domácností či jednotlivců, kteří by o tuto pomoc měli zájem. Monitoring proběhl celkem v 13 obcích Ústeckého kraje, které byly povodněmi nejvíce zasaženy. Oslovování jednotlivých starostů se ukázalo jako velmi dobrým počátečním krokem. Většina starostů svou obec – místní obyvatele velmi dobře zná, takže terénnímu pracovníku poskytli jmenný seznam občanů, kteří by

Projekt „Dobrovolná kolegiální psychologická podpora“
byl podpořen
Nadací rozvoje občanské společnosti z prostředků
Evropské unie

Hlavní realizátor projektu

nabízenou pomoc uvítali. K 31.3. 03 bylo v registru primárně vytipovaných obyvatel pro psychosociální pomoc 22 klientů.

Přímá pomoc dle zjištěného monitoringu začala probíhat již v polovině března. Hned první výjezd ukázal, jak je intervence nutná, neboť se na pracovníky začali s žádostí o rozhovor obracet i další obyvatelé obce, kteří nebyli starosty vytipováni. Mnoho postižených nemá dosud katastrofu vnitřně zpracovanou, nemělo dosud možnost o svých prožitcích z tohoto období s žádným z odborníků mluvit, podělit se o své pocity a zároveň o to, jak povodeň změnila celý jejich život. Mezi tyto občany patří i mnoho starostů jednotlivých obcí, kteří byt' nebyli přímo postiženi, jsou i nyní plni různých emocí, které s sebou velká voda přinesla.

Diametrální rozdíl je mezi občany města a menších obcí. Lidé z města si pomoc sami aktivně vyhledají, mají větší znalosti o nabídce psychosociální sítě. Lidé z vesnic tyto informace nemají k dispozici a jejich styl života je odlišný od lidí z města, daleko hůře sami pomoc aktivně vyhledávají, neradi opouští své bydliště. Pomoc v místě svého domova vítají.

Zuzana Lešková – ředitelka o.s. Spirála – Centrum krizové intervence, Ústí nad Labem

Úlohou Dobrovolnického centra v projektu bylo sestavit tým 20 - ti dobrovolníků, kteří budou pomáhat lidem v oblastech postižených povodněmi. Podařilo se nám dát dohromady partu 18 - ti dobrovolníků, převážně mladých lidí, studentů.

Tomuto týmu lidí, kteří jsou takto ochotni dobrovolně, ve svém volném čase a bez nároku na mzdu pomáhat, je také třeba vytvořit vhodné podmínky pro jejich činnost. Zaškolit je, koordinovat, poskytnout jim péči, zázemí a informace.

Pro dobrovolníky jsme uspořádali dva speciální víkendové výcviky. Cílem výcviku bylo připravit dobrovolníky na jejich pomáhání, na to co uvidí, na to s čím se eventuálně mohou setkat při své práci v terénu. Dobrovolníci si na výcviku ujasnili své kompetence pro působení v terénu, které jsou v souladu s jejich posláním i organizací. Dozvěděli se něco z krizového managementu, o typech hromadných neštěstí a jejich obětech, o tom co je krizová situace. Měli možnost vyzkoušet si navázání prvního kontaktu s lidmi, kterým přišli pomoci, procvičovali si komunikační dovednosti a připravovali se na různé situace.

Dobrovolníci začínají v terénu pomáhat od 1.5.2003. Výjezdy do terénu jsou plánovány jak v pracovních dnech tak i o víkendech. Před samotným výjezdem, než dobrovolník přijde ke konkrétní rodině pomoci, je třeba provést tzv. monitoring. Monitoring obnáší asi toto: je třeba obejít občany v obci či městském obvodu a optat se na jejich potřeby, na to co se ještě má dodělat, co se nestihlo, s čím by potřebovali pomoci. Je spousta věcí se kterými museli lidé čekat, a které se právě teď, kdy jsou domy již suché, mohou provádět. Teprve po tomto zmapování potřeb je možné, aby dobrovolníci vyjeli pomoci. Protože se potřeby a nároky mění, je třeba tento monitoring provádět krátce před tím, než se dobrovolníci do obce rozjedou. Tento monitoring si dobrovolníci dělají postupně.

Dobrovolníci manuálně pracují, pomáhají v souladu s požadavky občanů i starostů obcí.

V této chvíli se projekt rozbíhá a přesahem by mělo být vytvoření manuálu, který by dobrovolníci spolu s koordinátorkou vypracovali. Manuál by měl sloužit jako metodický pokyn pro všechny, kdo uvažují o zapojení dobrovolníků do své organizace, či pomýšlejí využít možnosti spolupráce s dobrovolníky krátkodobě. V manuálu by se mělo objevit to, jak s dobrovolníky pracovat, co je třeba mít na paměti pokud uvažujeme a chceme si dobrovolníky přizvat a zapojit do nějaké činnosti. Ten kdo by chtěl využít potenciálu dobrovolníků musí myslet na to, že dobrovolník je především člověk a jako takový má své potřeby. Ano, dobrovolník se potřebuje někde umýt, převléknout, odskočit si na toaletu, jíst a pít. Pokud pomáhá dlouhodoběji musí také odpočívat a toto je důležité mít neustále na zřeteli. V manuálu by se měly objevit i obecné informace jako co je to dobrovolnictví a co obnáší. Opomenout bychom také neměli významnou součást péče o dobrovolníky a to je přísun informací dobrovolníkům, vymezení jejich kompetencí a jasné, srozumitelné pokyny pro efektivitu jejich činnosti.

Hlavní realizátor projektu

Po skončení působení v projektu dobrovolník obdrží osvědčení o účasti v projektu.

Naší snahou bylo vytvořit a dát dohromady partu podobně smýšlejících lidí, kteří budou oporou lidem, kteří to potřebují. My velmi rádi poskytneme zázemí a oporu týmu lidí, kteří si jsou vědomi toho že dělají správnou věc.

Vypracovala koordinátorka projektu za Dobrovolnické centrum – Marcela Poláčková

Příspěvek dobrovolníků působících v projektu „Dobrovolná kolegiální psychologická podpora“

Mé jméno je Jiří Kučera a jsem dobrovolníkem v projektu Dobrovolná kolegiální psychologická podpora. Já se jmenuji Hanka Houšková a jsem také dobrovolnicí ve zmiňovaném projektu.

JIRKA: Měli bychom asi začít tím, jak jsme se dostali k tomuto projektu.

JIRKA: O projektu jsem se dozvěděl od kamarádky, dobrovolnice, která mě pozvala na info schůzku do Dobrovolnického centra, informační schůzka proběhla velice příjemně a cítil jsem, že lidé kolem mne jsou ochotni a připraveni věnovat svůj čas a zkušenosti, že jsou prostě naladěni na stejnou vlnu a tak jsem si řekl, že do toho půjdu.

HANKA: Já jsem se o projektu dozvěděla přímo od koordinátorky, když jsme spolu náhodou jeli trolejbusem. Povíдали jsme si a ona mi vyprávěla o projektu, který se chystá. Zaujalo mne to a nechala jsem se pozvat na informační setkání.

HANKA: Po této info schůzce už přišel na řadu výcvik – na výcviku jsme měli možnost více porozumět pozici dobrovolníka a jeho činnosti v tomto projektu.

JIRKA: Zjistili jsme, že dobrovolník není člověk na roztrhání má svá práva, hranice i povinnosti.

Mimo jiné jsme si vyzkoušeli přehrát i pár modelových situací – jako první kontakt s klientem chování k němu a v neposlední řadě i situaci kdy klient je odmítavý a nechce přijmout pomoc od dobrovolníka. Lektoři nás chtěli dobře připravit na naše působení a myslím, že se jim to i povedlo.

HANKA: A tyto zkušenosti jsme si mohli nejlépe ověřit na samotném výjezdu do terénu, za lidmi, kterým chceme pomoci.

JIRKA: I když s malými zkušenostmi ale přeci jenom můžeme říci, že lidé kterým pomáháme naši pozornost a pomoc opravdu potřebují a plně si ji zaslouží. Vždyť do takto těžké situace se může dostat každý z nás.

Já osobně jsem si myslel, že přicházíme pozdě, ale právě na výjezdu jsem zjistil, že tomu tak není. Je před námi ještě mnoho práce a úsilí.

HANKA: Jsem moc ráda, že takové projekty u nás vznikají a že mám možnost se do nich zapojit. Dobrovolnictví mě těší a obohacuje.

